

(1935 -)

MEHMED GÜLEŞÇİ

4 Eylül 2014 Antalya/Korkuteli... Risale-i Nur okuma programındayız... Prof. Dr. Ömer Rıza Akgün de Korkuteli'nde, beraberiz... Ömer Rıza Ağabey bir sürpriz yaptı, dedi ki: "Ömer kardeş, şimdi burada Üstad'ımızı ziyaret etmiş çok kahraman, eski bir ağabeyimiz var. Onun hatıraları hiç alınmadı, beraber alalım" dedi. Mehmed Güleşçi ağabeyle hemen tanıştık... Bahçede, Deveci Armut ağaçlarının altında açık alanda kameramızı açtık, heyecanla dinlemeye başladık... Nur talebeleri için mesajlarla doluydu hatıraları... Gerek hal dilinden, gerekse geçmişte yaşadıklarından anladık ki Güleşçi Ağabey çok cesur, korkusuz, atak, lafını-sözünü esirgmeden söyleyiveren bilge bir şahsiyet... Hatıralar okudukça bu hasiyetler dikkatinizi çekecek...

Mehmed Güleşçi emekli bir lise öğretmeni... 1957'de Balıkesir'de Eğitim Enstitüsü'nü bitirmiş. Senelerce Matematik, Fizik dersleri vermiş genç kuşaklara...

Mehmed Güleşçi 'Matematik', 'Fizik' derslerini meslek edinmek, öğretmen olmak için resmî okullarda hocalarından ders alırken; kendi iç âlemini, benliğini başka bir fizik, 'Metafizik'/'Fizikötesi' merakı sarmış. Fizik denilen; görünen âlemde madde ve enerji arasındaki intizamlı, ahenkli, kararlı düzen onun bakışlarını maddenin görünmeyen ötesine, fiziğin ötesine sevk ediyor. Metafizik bilimi için ansiklopediler; "Eşyanın, olayların, mekânların mahiyeti nedir? Hayatın anlamı nedir? Ruh nedir? Hakikat nedir? İnsanlığın evrendeki yeri nedir? Zihinde var olanın dışında başka bir âlem var mıdır? Gibi soruların cevaplarının arayışıdır" şeklinde tarifler yapıyor.

Fizikötesi merakı Güleşçi Ağabeyi Felsefe'ye doğru iter ve Dekart, Ogüst Komt, Immanuel Kant gibi filozofların klasikleşmiş kitaplarını okumaya sevk eder. Ve okur... Okuduğu felsefi eserler, Bediüzzaman hazretlerinin tabiriyle Din ile, Kur'an ile barışık olan felsefe kısmından değildir. Manen derin yaralar alır Güleşçi Ağabey... Hasta olur, uykuları kaçır, uyuyamaz olur... Doktora gider, ilaçlarla ancak biraz sakinleşir... Bu şekilde öğretmen okulunu bitiren Mehmed Güleşçi'nin ilk tayini Elazığ'a çıkar. Akli karışık, uykusu kaçık taze bir öğretmen olarak Elazığ'a varır... Bir bavul dolusu felsefî kitaplarını da yanında götürmüştür...

Mehmed Güleşçi, iki yıl sürecek Elazığ hayatının daha ilk günlerinde garip hem de çok garip bir tevafukla 'SÖZLER' kitabını elde eder. Çölde yanıp kavrulmuş adamın suyu bulduğunda yaptığına benzer şekilde Sözler'in ilk yarısını o gece, ikinci yarısını da bir sonraki gecede okur, bitirir. "Aradığımı buldum... İliklerim, kemiklerim doydu... Kitap beni tamamen değiştirdi... Felsefeden gelen sıkıntılar gitti..." diyor kendisi. O hışımla garip bir şey yapar Mehmed Güleşçi Ağabey; bavulu açar ve kendisini manen yaralayan, hasta eden kitapları şömineye döker ve bir kibrit çakıp yakar... Sene 1957...

Aynı sene içinde kendi memleketi Isparta'da bulunan Bediüzzaman Hazretlerini ziyaret eden Güleşçi Ağabey, Hz. Üstadın elini öper, duasını alır ve aralarında kısa bir konuşma olur...

Daha sonra, 1962 yılında -ayrıntılı anlatımı geleceği gibi- İstanbul'a Zübeyir Gündüzalp Ağabeye uğrar ve Risale-i Nur eserleriyle bulunduğu huzuru, başından geçenleri anlatır Mehmed Güleşçi... Zübeyir Ağabey kendisini dikkatle dinler ve daha sonraları havadis-i Nuriye kabilinden Mehmed Güleşçi'den duyduklarını cemaate anlatmaya başlar. Bir keresinde teyp kasetine kaydedilir Zübeyir ağabeyin bu sohbeti. Mehmed Güleşçi bize şöyle dedi: "O ses ortada geziyor şimdi bile. O bandı Ankara'da vakıf kardeşler bana da dinlettiler."

Elazığ'da Hulusi Yahyagil ağabeyin derslerine de iştirak eden Güleşçi Ağabey iki sene sonra tayinini memleketi Senirkent'e çıkartır. Orada Nurculuk faaliyetinden ötürü şikâyet edilir. Müfettişlerle münazarasını şimdiden dikkatleri çekiyorum...

Kars'a sürgün olarak gönderilen Mehmed Güleşçi, bu şehre gönülsüz olarak, hemen istifa edip geri dönmek niyetiyle gider. Fakat Güleşçi ağabeyin hizmet yoluna, ihsan-ı İlâhi öyle güzel taşlar döşemiştir ki, geriye dönüp bakamaz bile. Kars'ı terk etmeyi önce üç ay, sonra bir sene, daha sonra bir sene daha erteler. Yaz tatilinde bile gitmez memleketine... Erzurumlu merhum Osman Demirci hoca efendinin, Risale-i Nur'u daha yakından tanınmasına da Mehmed Güleşçi'nin vesile olduğunu hatıralarından öğreniyoruz. Mehmed Kırkinci Hoca efendi'ye bu meseleyi sordum ve aynen teyid etti. Mehmed Güleşçi'ye ve ilgili şahıslara hatıralar tashih ettirilmiştir...

Mehmed Güleşçi Anlatıyor:

1935 Isparta/Senirkent doğumluyum. İlkokul ve ortaokulu Senirkent'te okuduktan sonra, Balıkesir'de yatılı olarak lise ile beraber Necati Bey Eğitim Enstitüsü'nü bitirdim ve Matematik/Fizik öğretmeni oldum. Sene 1957.

FELSEFE KİTAPLARI OKUDUM, UYKUSUZLUK HASTALIĞI BAŞLADI

Balıkesir Eğitim Enstitüsünde okurken 'Felsefe' ile meşgul oldum... Bendeki metafizik düşünce nihayet felsefeye doğru gitti... Bacon, Dekart, Ogüst Komt, Immanuel Kant gibi filozofları okuduğum gibi, ruh bilimi ile alakalı bazı eserleri de tedkik ettim. Kendime göre hakikati arama yoluna girmiştim... Ama felsefe benim kafamı iyice karıştırarak, neticeye ulaşamadan ortada bıraktı. Bir uykusuzluk rahatsızlığı başladı bende. Okul revirinde yattım. Doktora gittim uyku ilacı verdi. Felsefenin verdiği uykusuzluğu ilaçlarla biraz giderebildik... Bu şekilde okuldan mezun oldum.

ELAZIĞ'DA SÖZLER KİTABI GEÇTİ ELİME

İlk tayin yerim Elazığ Erkek Sanat Enstitüsü oldu. Orada ne okuyayım diye düşünüyordum. Felsefeden bir noktaya ulaşamadık, acaba ne okusam diye düşünmeye başladım. 1957 senesinin Temmuz ayında ilk maaşı aldım, bir ev tuttum. Eve perde alayım diye dışarıya çıktım, bir manifaturacıya girdim. Manifaturacıdan perdemizi aldıktan sonra, benim yaşlarımdaki tezgâhtar "Sen nerelisin?" dedi bana. "Ispartalıyım" dedim. "Babam Ispartalıları sever, ikinci namazına gitti, bekler misin?" dedi. "Beklerim" dedim. Tezgâhtaki gencin babası Hacı Necip Terzi geldi, tanıştık. Ispartalıyım deyince, "Bediüzzaman'ı tanım mısınız?" dedi. "Duymuşum ama neyle meşgul olur, ilmi, fikri nedir bundan haberim yok. Kerametlerinden bahsederler, geceleri Senirkent'in arkasına düşen Çam Dağı'nda kalırmış falan diye duyardım." Dedim. Uzun müddet Senirkent'te de kalmamıştım zaten. Biraz şaşırıldı adam, Senirkentli olup da Bediüzzaman'ı nasıl görmez diye.

Derken tam o sırada postacı geldi, bir paket verdi. Açtılar, paketin içinden iki adet SÖZLER çıktı. Yeni harflerle basılan ilk matbaa baskısı kitap... Oğlu "Baba bir tane sipariş vermiştik, iki tane gelmiş" dedi. "İyi tamam işte birisi bana gelmiş, verirseniz ben de Bediüzzaman'ı öğrenirim" dedim. Biraz düşündüler... Demokrat Parti zamanı ama yine de yasak. Tereddüt ettiler. "Kitabın birini bana verin, ben size Bediüzzaman'ı anlatırım" diye ısrar ettim. Verdiler, 25 lira idi fiyatı. İlk Sözler iki cilt ama tek ciltle ikisi birleştirilmiş. Maaşım da 150 lira. Ama üç ay sonra Menderes bir çıkışı yaptı, 300 lira oldu maaşım. Maaştan 25 lira ayırmak o zaman zor gelmişti bana.

SÖZLER KİTABINI OKUYUNCA İLİKLERİM, KEMİKLERİM DOYDU

Manifaturacıdan perdeyi aldım, akşam yemeğini çarşıda yiyip geldim eve. Bir makat (divan) vardı, üzerine oturdum. SÖZLER kitabını aldım elime, sabaha kadar bunu okuyayım dedim ve başladım okumaya... Gaz lambasının ışığında okuyorum yalnız... Gecenin yarısı 04 gibi birinci cildi bitirdim. Nefsim doydum... Aradığımı bulmuş gibi bir hâl oldu... Kitap beni tamamen değiştirdi... Felsefeden gelen sıkıntılar gitti... İliklerim, kemiklerim doydum... Demek aradığım bu imiş dedim... Yarın da 2. cildi okuyayım diye okumayı kestim.

Ertesi günü, ikinci cildi de gece aynı saatlerde 04 gibi bitirdim. Yalnız Kur'an okumasını henüz bilmediğimden o kısımları atlayarak okuyordum. Okumaya alışkın olduğumdan o tarz kitapları aynı süratle okuduğum çok vaki olmuştur. Felsefe kitaplarından aşına olduğum kelimelerden midir, yoksa Üstad'ın manevi yardımından mıdır bilmiyorum, anlamadım diye bir durum olmadı bende.

Sözler'de "Kur'an Şakirdleriyle, Felsefe Tilmizlerinin mukayesesi" var; oraya gelince daha dikkatlice okudum. "Felsefe hakikatin yolunu şaşırmış..." bölümünü okuyunca da, 'demek biz okulda şaşkın bir yolda yürümüştük' dedim kendi kendime. 30. Söz'de ehl-i felsefenin seslerinin, ayak izlerinin bütün bütün kesildiği bahsi gelince de tam olarak aradığımı bulduğumu anladım.

Okul kitaplarından ve okuduğum felsefe kitaplarından bir bavul götürmüştüm Elazığ'a. Onları çıkardım gecenin yarısında ocakta yaktım. Bunlar beni boşuna uğraştırmış diye yaktım onları. Dekart'ın iki ciltlik felsefesi zor yanıyordu, karıştıra karıştıra yaktım ikisini de.

AYAKTA BİR RÜYA

Sözler kitabını okuyup bitirince ayağa kalktım, oda birden değişti –ayakta rüya diyebiliriz buna- Senirkent'teyim. Kapıyı bir çocuk çaldı, pencereden aşağı baktım “Ne var oğlum?” dedim. “Bediüzzaman sizi ziyarete geliyor” dedi. Bazı sorularım da vardı. Eskiden üzerine çerez konulan sandalyeler vardı ya onu, Bediüzzaman'ı buraya oturtayım diye koydum, karşılamak üzere evden çıktım. Yolda karşılaştık, beyaz elbiseli... Üstadın elinde SÖZLER... “Bunu okudun mu?” dedi. “Okudum... Ama bu Arabî harfleri okumadan geçtim, onları bilmiyorum” dedim. “Onları da okursun” dedi. Bu arada “Müvellidülhumuza, müvellidülma, karbon, azot’ bunların dörde intikal ettirilmesini kavrayamadım” dedim. “Risalelerde onları kavarsın” dedi. Üstad beni yolda görünce eve gelmedi, geriye doğru döndük. O sırada sarıklı, sakallı, yaşlı kimseler doldu, beni geriye doğru çektiler. Yaşlılar konvoyu teşkil etti. Biz genç olarak yaşlı konvoyun en arkasında kaldık. Bir bahçenin etrafında dönerken ben en arkada, Üstad da en önde; bana bir el etti, uyandırdım.

ÜSTAD: TAHSİN TOLA ELLİ MEBUSUN YAPAMADIĞI HİZMETİ YAPTI

Sene 1957, okullar henüz başlamadı, Eylül ayı da gelmek üzere... Elazığ'dan ayrıldım, Senirkent'e gitmeden doğru Isparta'ya vardım. “Kim meşgul oluyor?” diye sordum, Boyacı Rüşdü (Çakın) dediler. Buldum Boyacı Rüşdü'yü, girdim dükkânına, “Selamün aleykum” dedim. Okuma halindeydi. Eliyle işaret etti ‘otur’ diye. Sonradan öğrendiğime göre Cevşen okuyormuş. Bitirdi “Aleykum selam, ne var?” dedi. “Ben Senirkentliyim, Bediüzzaman'ı ziyarete geldim” dedim. “Bediüzzaman çok hasta, ziyaretçi kabul etmiyor, oda kapısından yemeğini bırakıyoruz, biz de yanına giremiyoruz, onun için ziyaret mümkün değil” dedi. “O zaman siz bana kapıyı bir gösterin” dedim. “Şimdi oraya birisi gidecek öğrenirsin” dedi. Sirtında torbayla birisi çıktı geldi. Sonradan öğrendim ki gelen Tâhirî Mutlu ağabeymiş. O da aynı şekilde, “Bediüzzaman çok hasta, ziyaretin mümkün değil” diye söyledi. Ben rüyayı gördüğüm için ziyaret edeceğime inanıyordum...

Tâhirî ağabey önde, ben arkada gidiyoruz. Bu arada hükümet binasının yanına geldik, iki arkadaşımınla karşılaştım. “Mehmet nereye?” dediler. “Bediüzzaman'ı ziyarete gidiyorum” dedim. “Biz de gelelim” dediler. “Siz de gelin” dedim. Hüseyin Abidinoğlu Isparta'da Milli Eğitim Müdür vekilliği yapmıştı. Öteki de onun arkadaşı İlahiyat Fakültesinde okuyor, Keçiborlulu... “Abdest alın gelin” dedim onlara. Ulu Camiye gittiler, ben biraz ilerledim. Derken Bey Camii'nin yanındaki köşeye geldim. Köşede arkadaşları beklemeye başladım. Tâhirî Ağabey eve girdi, kapıyı kapattı. Onlar geldi, karşıdan bir taksi belirdi, içinden Üstad Hazretleri çıktı. Aynı, gece rüyada gördüğüm zat... Kollarında iki kişi, yürütüyorlar, hasta olduğu belli... Taksiden çıkardılar, evin kapısına doğru döndürdüler. Üstad köşede bizi gördü, kollarındakileri biraz geriye doğru itti, bize, ‘gelin’ diye eliyle işaret etti. Koştuk, üçümüz de elini öptük, yüzümüze de sürdük. Üstad üçümüzün de tek tek başını okşadı. Konuşması anlaşılıyor, sesi çok hafif çıkıyordu. Sungur Ağabey tercümanlık yaptı. “Ben Elazığ'da muallimim, Senirkentliyim” dedim. Sungur Ağabey, Üstad'ın muallimlerin hizmetlerinden bahsettiğini bize aktardı. Üçümüzle de ayrı ayrı konuştu Üstad. Ben, Senirkentliyim deyince “Tahsin Tola'ya selam söyle, elli mebusun yapamadığı hizmeti yaptı.” dedi. Malum Tahsin Tola da benim gibi Senirkentlidir, Demokrat Parti Milletvekilliği yapmıştı. Sonra Üstad, “Ben çok hastayım, ziyareti yukarıda yapılmış kabul edin” dedi. Tabi çok heyecanlıydım, çok konuştuk ama hepsini tutamadık aklımızda. Üstad Hazretlerine böyle bir ziyaretimiz oldu.

Bu arada Sungur Ağabey bana, “Ben de öğretmenim, Üstad'ı yukarıya götüreyim, bekleyin, konuşalım” demişti. Hakikaten Üstad'ı bıraktıktan sonra yanımıza geldi, ayaküstü konuştuk. Sungur ağabey bize, hizmetin öneminden, kendisinin hizmet için öğretmenliği bıraktığını vs. söyledi. Zaten onun için iyi hatırlıyorum Sungur ağabeyi.

İkinci kere Eylül ayında Elazığ'a dönerken tekrar geldim Isparta'ya, Üstadı ziyaret etmek için. Elazığ'a, Hulusi Ağabeye bir diyeceği var mı diye gitmiştim. Kapıdan çok hasta olduğu söylediler, geri döndüm. Ertesi sene yine gittim, yine çok hasta olduğu için görüşemedim.

ELAZIĞ'DA HULUSİ AĞABEYİN DERSLERİNİ TAKİP ETTİM

İlk defa Sözler kitabını aldığım dükkânın sahibi Hacı Necip Terzi, Hulusi ağabeyin komşularıymış. Isparta'dan Elazığ'a dönünce onlara Bediüzzaman Hazretlerine yaptığım ziyaretimi anlattım. O kadar sevindiler ki, onların kiracıları varmış, rica ettiler, evi boşalttırdı bana verdiler kira olarak.

Hacı Necip Terzi ile beraber Hulusi ağabeyin derslerine gitmeye başladım. Hulusi ağabeyin evinin bahçesinde çardağı vardı, yerde... Akşam ile yatsı arasında orada Osmanlıca risalelerden ders yapıyor, ilmi halden de okuyordu. Yatsıyı kendisi kıldırıyor, ders bitiyordu. Böyle çok zaman Hulusi ağabeyin derslerini takip ettim.

Baktım ki, Elazığ'da risaleleri temin edecek bir yer yok. Senirkent'e Ali İhsan Tola ağabeye mektup yazdım, bana bir sandık kitap gönderdi. Gelen kitapları, parasını alarak arkadaşlara dağıttım. Elazığ'da iki sene kaldım, tayinim Senirkent'e çıktı...

ŞİKÂYET EDİLDİM, HIÇ İNANCI OLMAYAN MÜFETTİŞ HAYRETLER İÇİNDEYDİ

27 Mayıs 1960 İhtilalında Senirkent'teyim... Yapı Sanat Enstitüsünde öğretmenim... Ali İhsan Tola ağabeyle beraber devamlı Risale-i Nur dersleri yapıyorduk. Tahsin Tola ile Ali İhsan Tola hala-dayı çocukları olarak akrabadırlar.

Okulda, sınıflarda Bediüzzaman hazretlerinin hayatı, eserleri hakkında konuşur, anlatırdım. Bir gün kapıyı açmışlar, beni dinlemişler. Sınıfın kapısı arkamda kaldığı için, farkına varmamışım ben. Kısa sürede bu duyulmuş, yayılmış, şikâyet edilmiş. Şikâyet edenler, bazı siyasi şeyler de eklemişler tabi.

Ramazan ayıydı... İkinci namazı sırası, Milli Eğitim Müdür vekili tahkikat için okula gelmiş. Baktım ağzında sigara, ben oruçluyum... "Tahkikat yapmaya geldim" dedi. "Bu vaziyetteki bir adam beni tahkik edemez, git başkası gelsin" dedim, adamı kovdum. Arkamdan müdür bağıyor, "Yahu bu adam senin işi kapatmaya gelmiş, sen bıraktın gidiyorsun" dedi. "O adam beni tahkik etmesin" dedim, dönmedim geriye. Bu dediğim hadise Demokrat Parti zamanında oldu, ihtilal olmamıştı daha. Hakikaten şikâyet dosyasını kapatmış adam...

Arkadan 27 Mayıs 1960 ihtilali olunca, "Bu adam Demokrat Partinin adamıdır, tahkikat yapılmadı" diye yenilemişler şikâyetlerini. Başladı yeniden bir tahkikat. Bir tahkikatçı geldi, "Mehmet, ne istiyorlar bunlar, şikâyet etmişler?" dedi. "Ne bileyim ben de anlayamadım bu işi, matematik-fizik hocasıyım ben" dedim. Bir çay içti bıraktı gitti. Ben zannettim ki o, bu işi kapatır...

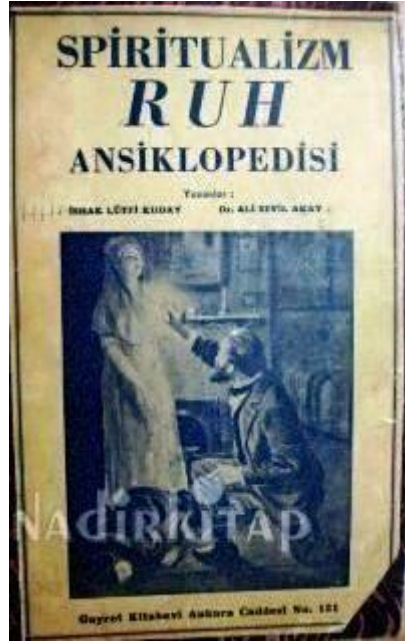
Aradan biraz zaman geçti, bir müfettiş daha geldi. Onun adını hatırlıyorum; Mehmet Doğanay'dı, kimyacıydı. "Mehmet, benim babam da müftü, senden ne istiyorlar bunlar, bir çay ısmarla da gideyim" dedi. İyi, herhalde bu kapatacak dedim içimden. Çayı içti, o da bıraktı gitti. Yine içimden 'biri kapatmadı, herhalde bu kapatacak dosyayı' dedim.

Üçüncü bir müfettiş geldi. Adını hatırlayamadım, soyadı Aköz... "Otuz senelik müfettişim, sekiz sene Balıkesir Lisesi Müdürlüğü yaptım, felsefe hocasıyım" dedi. Oturdu koltuğa, ben de karşısına oturdum. "Nedir bu senin işin, hiçbir inanç sahibi değilim, felsefe hocasıyım ben" dedi. "Senin gibi ... birini bekliyordum" dedim, çıktım adama. Artık ne söylediğimi şimdi demeyeyim ağır bir kelime... Neye uğradığını anlamadı, tutuldu kaldı öylece. Konuşacak hali kalmadı. "Bu yaşa, altmışına gelmişsin, bu toprağa gireceksin daha hiçbir şeyden haberin yok, sen ne biçim adamsın öyle" dedim. Sonra ezberimde olduğu kadar "Bir harf kâtipsiz olmaz..." bölümünden biraz okudum, ezberimden. "Sor bakalım" dedim. Sükûtu ben bozdum gayrı.

Dedi: "Nasıl oluyor da yıkılan hükümet tarafında oluyorsun?" "Ben siyasetçi değilim, partiden bana ne. Sen şimdi benden nurculuk hakkında tahkikat yapacaksın, siyasetle ilgim yok benim" dedim. Buna rağmen devam etti, "Mesela bir köye okul yapılması için para gelse, o parayı camiye sarf etseler, sen ne diyorsun?" dedi. "Cami lazımsa cami yapılır, okul lazımsa okul yapılır, yapacak olan ben değilim, ne ilgim var?" dedim kapattım. Sonra Bediüzzaman'a geçti, "Birkaç zeytinle, bir yumurta ile idare ediyormuş?" dedi. "Senin bu sorun da sakat. Yumurta mideyi en geç terk eden gıdadır. Bütün hayatı riyazetle geçmiş 40-50 kiloluk bir zat bir yumurta, birkaç zeytinle idare eder. Bunun herhangi bir kerameti yok" dedim. Bundan da bir şey çıkaramadı. Biraz durdu: "Denizli hapisanesinde iken camide görülmüş" dedi. "Bu işte de senin mesleğinden haberin yok. Dr. Ali Sevil Atay ve İshak Lütfi Kудay diye iki kişinin 'Spiritüalizm Ruh Ansiklopedisi' diye kitapları var. Kitabı getirteyim görürsün" dedim. Bu kitap yakmadıklarımdaydı, okul kütüphanesine vermiştim. Kitabı getirttim. Orada Adanalı bir ticaret ehli hem Adana'da alışveriş etmiş, hem de İstanbul'da alışveriş yapmış, iki yerde görülmüş. Misal olarak konulmuş kitaba. "Bak senin mesleğin de felsefe, ama haberin yok. Sürrealizmin (Gerçeküstüçülük) konusudur bu. Bu iki Doktor Araştırmış, bu kitabı yazmış. Sen de felsefe hocasıydın. Felsefeci değil, felsefenin hocasıydın" dedim.

Bu arada müfettiş ne sorduysa felsefi cevaplar verdim... "Mehmet, ben şaşırdım bu işe, benden evvelki arkadaşları da düşünüp senin aleyhinde rapor verecektik, böyle bulacağımı zannetmiyordum" dedi hayretle. Sonra da: "Ama buradan seni kesin alacağız, o şartla emir geldi" dedi. "Nereye verirsiniz verin mühim değil" dedim.

Bu sorgulama üç saat sürdü. Yaz ayındayız, öğle oldu... Şikâyetçilerden biri Kız Sanat Enstitüsü müdiresiydi. O geldi: “Efendim sizi yemeğe bekliyoruz” dedi. Yemeğiniz batsın dedi onlara elinin tersiyle. Arkadan Ortaokul Müdürü geldi, o da aynı şeyleri söyledi. Ona da aynı şekilde çıktı, gönderdi. Adamın yemek yiyecek hali kalmamıştı.

İki doktorun yazdığı Ruh Ansiklopedisi

Müfettiş iki daktilo sayfası rapor yazmış, ama gayet güzel bir rapor. ‘Hiç ümit etmediğim felsefi cevaplar falan...’ gibi. Ben kendim için öyle yazamam yani. Raporun en sonuna da: “Boynunda kravatın olmayışı, kendisinin zayıf oluşu, çevrede nurcu tanınan kimselerle konuşması din hislerinin çok kuvvetli olduğunu göstermektedir. Kars ve Ardahan gibi bir yere nakli zaruridir” diye yazmış. Bünyemin zayıflığı da suç olmuş yani. Bu raporu ben nereden öğrendim; Rapor teftiş kuruluna gitmiş. Teftiş kurulu: “Memurin-i Disiplin kanununda nurculuk diye bir suç yoktur. Biz ancak mahkemenin vereceği karara göre bir ceza verebiliriz” deyip, bütün tahkikatları bir klasör yapmışlar, Isparta Vilayetine inkılâp valisine göndermişler. Oradan da Isparta Ağır Ceza Mahkemesine sevk edilmiş. İdari soruşturmada, adli soruşturmaya geçmiş oluyor dosyam. İşte o müfettişin hakkımda yazdığı raporu, mahkeme dosyasından öğrendim ben, sonradan.

HÂKİM, SAVCIYA SORDU: “ÖĞRETMEN KİTAP OKUMASIN DİYE YAZALIM MI KARARA?”

Isparta Adliyesinde ilk mahkemeye girdim. Savcı: “Risale-i Nur okumuşsun, nurcularla konuşuyormuşsun...” diye sormaya başladı. “Benim mesleğim öğretmenlik, mesleğim kitap okumaktır, okuduğum kitabı güzel bulduysam talebelerime tavsiye ederim, işim bu benim.” Dedim. Savcıya döndü hâkim: “Ne diyorsun öğretmen kitap okumasın diye yazalım mı buraya?” dedi. Hâkim Sıtkı Bey¹ çok antika bir adamdı hani... Kıpkırmızı kaldı savcı. İki satır bir şey yazdıramadı. Savcının adına da hâkim bey yazdırdı. Hâkime, “Benim Kars’a tayinim çıktı, mahkemeye gelemeyeceğim...” derken; Hâkim, “Git oğlum, gelme” dedi. Cezayı mahkemeden değil, idareden almış olduk. İşte böyle Kars’a tayinimiz çıkmış oldu. İhtilalın arkasından oldu bu tayin işi.

KARS'A GİTTİM, İLK HİZMETLER...

Kars’a gitmek istemiyor, başka bir mesleğe geçmek istiyordum. Dr. Tahsin Tola Ağabey Senirkent’e gelmiş. “Niye geldin?” diye sordum. “Ankara biraz telaşlı göz önünde bulunmayayım diye geldim” dedi. Senirkent’te evi vardı zaten. Kars’a gitmek istemiyorum diye meseleyi ona açtım. Dedi: “Mehmet, ben sana her yerden iş

¹ Mehmed Güleşçi’ye beraat veren Hâkim Sıtkı Beyi, Risale-i Nur’un unutulmaz avukatı Gültekin Sarıgül’e sordum. Şu bilgileri verdi: “Sıtkı Cebesoy’u iyi tanırım. Isparta Adliyesinde Ağır Ceza Mahkemesi Başkanıydı. Yaşlı, adil bir hâkimdi. Risale-i Nur davalarında aleyhte bir karar çıkmış; hiç dinlemiyor, lehte karar veriyordu. Vefatında Tâhîrî Mutlu, Mustafa Ezener, Tenekeci Mehmed ağabeyler ve Ben bulunduk. Böyle bir şerefe nail oldu... Allah rahmet etsin...”

bulurum, ama ben öyle istemiyorum. Kars'a git maaşını, harcırahını al, bir-iki gün dur, durulmayacak gibi bir durum varsa, orada istifa eder gelirsin" dedi. Doğru söylüyordu, "Gideyim" dedim. Ekim ayının son günlerindeyiz...

İki tenekeye Risale-i Nur kitaplarından doldurdum. Tenekeye iki kat kitap koyunca dört parmak yer boş kalıyor. Oraya da bulgur doldurdum, lehimlettim tenekeleri. Bulgur tenekesi diye götüreceğim gayri. Kitap bulundurmamak yasak... Bavula da küçük kitaplardan doldurdum. Bir bavul, iki teneke Risale ile Kars yolculuğuna trenle başladık. Senirkent'e daha yakın olduğu için Keçiborlu istasyonundan başladık yolculuğa. Keçiborlu'da istasyon tren memuru illa tenekeleri açacağı diyor. Adam da Uluborlulu... "Hemşerim yapma, bak Kars'a tayinim oldu, ben öğretmenim, bulgur götürüyorum." Dedim. Pazar günüydü... "Açsak, ben şimdi nerden lehimci bulacağım?" falan derken güç bela, "Peki, git koy trene" dedi. Akşama doğru Keçiborlu'dan Kars'a doğru çıktık yola.

İki günde vardık Kars'a. Akşam namazı sırasında trenden indim. Tekerlekli araba yok, atlı kızaklar çalışıyor. Eşyaları istasyon memuruna rica ile emanet bıraktım. Kızağa bindim, "Beni sıcak bir otele götür" dedim. Cumhuriyet Oteli diye bir otele götürdü. Otelin salonunda soba var, odalarında yok. Sabah namazına kalktım. Benimle beraber birisi daha kalktı, abdest aldı, ama ayağını yıkamadı. Bu nasıl Müslüman dedim, ilk günü. Sabahleyin adamı buldum sordum, "Ben Şii'yim" dedi.

Hava aydınlanınca Kars'ı tanımak için dolaştım. Kars o zaman küçük bir yerdi. Kahvelere baktım içerisi adam dolu, sigara dumanı her tarafı kaplamış. "Benim oturacak bir yerim yok buralarda" deyip otele gittim, salondaki sobada ısındım. Gideyim mi, burada durayım mı diye düşünmeye başladım. Babama: "Burası benim duracağım bir yer değil, istifa edip geleceğim" diye bir mektup yazdım.

"Gazi Ahmet Muhtar Paşa Sanat Enstitüsü" idi okulunun adı... Oraya da uğrayayım dedim. Sabahleyin kimse yok daha, nöbetçi öğretmen gelmiş. "Sen kışın ortasında niye geldin buraya?" dedi. Cebimde Hutbe-i Şâmiye vardı, onu çıkardım verdim; "Bu kitabı okuyorum diye beni buraya sürdüler. Sen de oku da ne varmış bir bak." dedim. İlk defa ona verdim bir kitap.

Sonra çıktım, baktım belediyenin işgalie memuru bir ot arabasını tartıyor. Otu tartıp aracılık yapıyor yani. Cam kulübeden, pencereden iş görüyor. Gözüme kestirdim bir de şuraya gireyim bakayım dedim. Girdim, boş bir sandalye vardı ona oturdum. Üç-beş kişi daha vardı, onlar ayaktaydı. Çıkardım cebimden bir küçük risale, bir ders yapayım bakalım ne olacak dedim. Okudum, memur da kulak verdi, diğerleri de. Bitirdim kitabı cebime koydum. Memur, Dursun Koç diye biri... Arabalar gidince bana döndü "Hoş geldin, nerelisin?" dedi. "Senirkentliyim" dedim. "Benim ağabeyim Senirkent'te yün ipliği yaptırdı, orayı tanır" dedi. Bir tevafuk yani... "Kitaptan bana da verir misin?" dedi. Bir kitap da ona verdim, parasını aldım. Kitapların parasını alıyordum. Gittim yine otelime.

Otelde yeniden düşünmeye başladım... "Eğer böyle kitap verilecek, hizmet olacaksa ben niye döneyim?" diye kendi kendime sordum. Kars'ta üç ay kalmaya karar verdim. "O zaman bir ev tutayım" dedim içimden. Babama yazdığım mektubu da cebimden çıkardım, yırttım. Okulda daha derse başlamadım, 15 günlük tayin mühletimi kullanıyorum. Kars'ta ilk günüm böyle geçti...

SONRADAN KARS HİZMETLERİNİ YÜKLENECEK OLAN HALK PARTİLİ HALAY AYDIN...

Ertesi gün, dün tanıştığım belediye memuru Dursun Koç'a gittim, "Dursun, işin bitince seninle dolaşalım da bana bir ev tutalım" dedim. "Olur" dedi. Gittik, 'Abadayı' diye birisini çağırdı. İki odalı toprak bir ev... "150 lira" dedi Abadayı. Üç aylık diye düşündüğüm için pazarlık da etmedim. Dursun: "Hemen yarım ton kömür, yarım ton da odun göndereyim sana" dedi. Ben de soba almak için çarşıya çıktım ve aldım. Sobayı kurdum, odun, kömür de geldi, ısındım. Müspet karar verince her şey insana hizmet ediyor gayri... İstasyondaki tenekeleri almaya gittim, eve getirdim.

Tutuğum evin karşısında bir karakol var... İnönü Polis Karakolu... Karakol da zemin kat, benim ev gibi. Camları da eski büyük camlardan, karşılıklı birbirimize bakıyoruz. Perdem olmadığı için onlar beni, ben de polisleri görüyorum. Sabah namazını cüppemle, sarıkla tek başıma sesli kıldım. Aradaki bölmeden benim sesim ev sahibine duyulmuş. Ev sahibi değil de onun damadıymış. Adı Halay Aydın... Çıktı geldi, "Hoş geldin" dedi. Tenekenin içinden Sözler'i çıkardım, bulgurlar kitapların içine girmiş, ayıkladım. Halay, Sözler'i eline aldı, baktı, "Biz bu adama düşmanız" dedi. "Halay niye düşmansın?" "Ben Halk Partisinin Gençlik Kolu Başkanım" dedi. "Neden düşmansın?" dedim. "Bu adam Demokrat Parti'denmiş" dedi. "İyi Halay, evinden kaçacak halim de yok. Şu kitabı al, götür, oku. Onun parti ile patırtı ile alakası yok. Oku, bir daha görüşelim, evindeyim nasılsa" dedim. Halay Aydın Sözler kitabını aldı gitti.

RİSALE VERDİKLERİM, BİRİ POLİS DİĞERİ HALKA PARTİ GENÇLİK KOLU BAŞKANI

Karakoldan da, bize komşu geldi diye bir polis çıktı geldi. O da baktı kitaplara “Bunlardan götürsek?” dedi. “İyi al, götür, oku bakalım” dedim. Kitap verdiklerimden biri polis, birisi de Halk Partisi Gençlik Kolu Başkanı... “Bakalım ne olacak” diye düşündüm. “Olsa olsa ikinci bir mahkeme olur, birisi Isparta’da birisi de Kars’ta oluversin” dedim içimden. Kars’ta ikinci günüm de böyle geçti...

Ertesi gün Halay Aydın çıktı geldi... Halk Partisi merkezine götürmüş Sözler kitabını. Orada okumuş, eve böyle birisi geldi demiş. Orada, sonradan mebus olacak olan Halk Partisi İl Başkanı Avukat Muzaffer Şamiloğlu: “O adamı bana getirin, bir görelim şu adamı” demiş. Halay: “Bizim parti başkanı seni istiyor” dedi. “Gidelim” dedim. Gittik bürosuna. Dedi: “Mehmet hoca, ben Halk Partisinin Kars İl Başkanım, mebus olacağım, Şamiloğlu sülalesindenim, şu kitap takımını al getir.” Kitapları götürdüm... Dedi: “Şu karşıdaki benim terzimidir, bir takım da ona götür, parasını o vermezse ben vereceğim” dedi. Halk Partisi Başkanı benim namıma Risale satışı yapıyordu. Terziye verdim, o da çıkardı parasını verdi. Halk Partisini başkanından yakalamıştım işi. Üçüncü günü Kars’taki hizmetin boyutu buydu...

BAKTIM CHP’Lİ HALAY İNÖNÜ RESİMLERİNİ YIRTMIŞ

Halay Aydın’ın kereste atölyeleri varmış, arkadaşları varmış orada. Bir de onlara götür beni dedim. Götürdü, on kişilik bir şirket. Dokuzu namazını kılıyormuş, bir tek Halay kılmıyormuş içlerinde. Halay da kılma durumuna gelince arkadaşları benden fazla uçuyorlardı sevinçten. Onlara da sattım Risalelerden... Bizim evde tuvaletler yakındı... Dördüncü günü baktım, İnönü’ye ait bazı fotoğrafları yırtmış atmış. Oradan anladım ki, Halay tamam... Ben Kars’tan ayrıldıktan sonra Halay Aydın hizmetlere sahip çıktı... Dersanelerin açılmasını hazırlayan, sağlayan odur. Hizmetin ağırlığı onda kaldı. Ayrılırken “Bu işi sana bırakıyorum” demiştim ona. Ben Kars’ta iken herhangi bir mahkeme, baskın gibi bir hadise olmadı. Ama ben ayrıldıktan sonra Halay Aydın’ın yakasına yapışıyorlar, mahkemeler başlıyor.

Halay Aydın, Kars CHP Gençlik Kolu Başkanı iken Kars’ta ilk Risale-i Nur medresesini açmıştı

BİR BAVUL DOLUSU RİSALE GELDİ

Velhasıl Risaleler bitti... Okula kalmadı kitap... Okula başlamadım henüz 15 günlük tayin mülhleti devam ediyor. Risale nerde vardır, nereden getirilir bilmiyorum. Ne yapayım diye sallana sallana dışarıda yürüyorum, caddede. Baktım, karşımdan Erzincanlı Mehmet Küçükkağa geliyor. Daha önceden Isparta’da tanışmıştık. O esnaftı, peynircilik de yapıyordu. “Yahu sen ne yapıyorsun burada?” dedi. Durumu anlattım. “Sen ne yapıyorsun?” dedim. “Süt alacağım, peynir yapacağım” dedi. Sonra: “Bir davul dolusu Risale-i Nur getirdim, kitapları satmak için dolaşıyorum, ama daha kimseye bir şey söyleyemedim” dedi. “Kitapları bana ver, dök kitapları evin ortasına bir daha doldur gel” dedim. Hemen gitti kitap almaya. Erzurum’dan getiriyormuş eserleri. İkinci kere doldurdu geldi bavulu...

OSMAN DEMİRCİ HOCAEFENDİ BENİ TARİKATA ÇEKMEYE ÇALIŞTI...

Velhasıl on beş günlük tayin mülhetim doldu, okul başladı... Okulun durumu perişan... Çocukların çoğu oyun salonlarında... Her dersin hocası da yok, boş geçiyor dersler...

Kars’ta üç ay kalma kararımı bir seneye uzattım. Erzurum’da camilerde Arapça dersi veriliyordu. Yaz aylarında Isparta yerine Erzurum’a gideyim de Arapça öğreneyim dedim. Zaten Isparta uzak, iki günlük yol... O sene yaz tatilinde geçtim Erzurum’a. Palandöken Oteli’nde Mehmed Kırkinci hoca efendiye buldum. Daha önceden tanıımıyordum, duyuyordum ama görmemiştim. “Buraya üç aylık Arapça okumaya geldim” dedim. “Hemen başlayalım” dedi. Daha sonra Kırkinci Hoca bir hikmete binaen beni Osman Demirci hocaya götürdü. Osman Demirci, Erzurum Derviş Ağa Camisi’nde imam ve vaiz. Caminin karşısında da bizim ‘Kümbet Dersanesi’ var. Kümbet Dersanesi’nin sıvası henüz yapılmış, camları takılmamış daha. İhtilal olunca dersaneye kimse

gelmiyordu. Ben burada yatarım dedim. Yaz ayı zaten. Camiye derse gidiyorum, Kümbet'e geliyorum, kimseler gelmiyor.

Osman Demirci ile İzhar'dan başladık. Osman hoca tarikatta... Bana dedi ki "Benimle beraber tarikata zikir çekmeye geleceksin, yemeği de bizimle beraber yiyeceksin..." "Benim param var, yatacak yerim de var, ben gelmem" dedim. "O zaman ben de okutmam" dedi. "Peki, kabul" dedim. Başladık muhtelif evlerde yapılan tarikata, zikirle... Defleri var, def çalıyorlardı. Işığı söndürüyorlar "Lâ ilâhe illallah" şeklinde tevhid çekiyoruz. Semaverleri, çayları var. O açık çaydan otuz-kırk bardak içiliyordu. Yirmi kişi kadar oluyordu. Gelenler çarşı esnafındandı daha çok, memur yok. Oraya girmek aklımda olmayınca hangi tarikat olduğunu ne sordum, ne de öğrendim. Benim aklım, fikrim burayı nasıl değiştirimde... Cebimde de kitap götürüyorum hep.

Bir zikrin arkasından Osman Demirci hocaya dedim ki: "Bu insanlar biraz kalın enseli, bu zikirle bunlara tesir edilmez." "Ne olacak?" dedi. "Ben kitap okuyacağım. Sen git şeyhe söyle, izin al, ben kitap okuyacağım" dedim. Şeyh güzel ama, cazip bir adamdı. Gitti söyledi. "Okusun" demiş. Çıkardım cebimden kitabı, başladım okumaya. Ne okuduğumu hatırlamıyorum şimdi. Ama o yirmi kişi yerinde dondu kaldı. Böyle bir şey ne duymuşlar, ne de görmüşler. Şaşılar, tutuldular kaldılar. Bunlara bir merak sardı. Bakalım ne olacak sonunda diye ben de merak ediyorum. Sonraki toplantıda bir daha okudum, yine aynı şey oldu. Şeyh Efendi de hiç seslenmiyor, aynı tutukluk onda da var.

Baktım Osman Demirci hocadan cami vaazlarında, kürsüde Risale-i Nur'dan cümleler çıkmaya başladı. "Tamam, bunu yakalamışız" dedim. Sonradan öğrendim ki, Osman hoca hemen Külliyyatı almış ve okumaya başlamış.

Kırkinci hoca, beni Osman Demirci'ye götürürken demişti ki: "Ben seni götürüyorum ama sen de Osman hocayı buraya, Kümbet'e getireceksin." O şartla beni oraya göndermişti. Demirci hoca bundan sonra tarikata gitmedi artık. Kümbet'te Kırkinci hoca ile görüşmeye başladılar. Üç ay Osman Demirci hocadan Arapça okumuş oldum.

Mehmed Kırkinci hoca efendiye: "Kars'ta benim konuşacağım, tanışacağım cemaatten kimse var mı?" diye sordum. "Hiç kimse yok" dedi. Tam on beş sene evvel, 1946 senesinde, Albay Hulusi Yahyagil Ağabey Kars'ta kısa bir süre görev yaptıktan sonra, Sarıkamış'a tayini çıkıyor. O dönemden bir talebe veya anlatılacak bir hatıra ben rastlamadım. (Bu hatıra, Mehmed Kırkinci hoca efendiye tarafımdan teyid ettirilmiştir. Ömer Özcan)

KARS'TA BİR SENEMİ DOLDURDUM, BİR SENE DAHA UZATTIM

Kars'ta birinci senemi doldurdum. Baktım hizmetler iyi, Arapçayı da ilerlettim. Bir sene daha kalayım istiyorum ama askerlik tecilim 30 yaşına girdiğimden dolayı bitti. Bir tecil daha yaptırmak için Ankara'ya gittim, Dr. Tahsin Tola ağabeyi buldum. O, Genelkurmay'a telefon etti fakat tecil olmadı. Seferberlik dairesinden bir kâtip bu işi becerdi. Kars'a döndüm. Bir kış daha kaldım Kars'ta. Yazın yine Erzurum'a, Osman Demirci hocaya gittim, Arapçayı epey ilerlettim.

ZÜBEYİR AĞABEY, FELSEFİ HAYATIMDAN SONRA RİSALE-İ NUR'U TANIMAMI CEMAATE ANLATMIŞ

Son tecil sürem de birince 1962 senesinde Kars'tan asker oldum. Önce Tuzla Piyade Okulu'na, oradan da Bolu'ya... Tuzla Piyade Okulu'nda Nurcu olduğum duyulmuş. Bölük Komutanı Binbaşı beni çağırdı "Risale var mı?" dedi. "Bavulda var" dedim. "Bavulu İstanbul'da bir yere koy, benim başımı belaya sokma" dedi. Gittim İstanbul'a. Maarif Yurduna iki saatliğine koydum bavulu. Süleymaniye Kirazlı Mescid 46 Dersanesine gittim. Zübeyir Ağabey kalıyordu orada. Dedim: "Ağabey Tuzla'da askerim. Böyle bir iş için geldim. Risaleleri bir yere koyalım." Bavul için Fatih'te bir adres verdi, çıkınca oraya teslim ettim, Tuzla'ya döndüm.

Bu arada Zübeyir ağabeye Risale-i Nur'u tanımadan önceki felsefi hayatımı, eserleri tanıma şeklimi, rüyamı, Üstad Hazretlerine yaptığım ziyaretimi anlattım. Dikkatle dinledi... Zübeyir Ağabey sonradan benim anlattıklarımı başkalarına da anlatmış ve o sırada teyp bandına kaydedilmiş. O ses ortada geziyor şimdi bile. O bandı Ankara'da vakıf kardeşler bana da dinlettiler.

Terhisten sonra tayinim Giresun'a çıktı. Dört sene de orada bulundum. Giresun'da da hizmetlerimiz devam etti. Giresun hizmetlerine girersek çok uzar, burada keselim artık...